

Serie, een Vlaamse vissersfamilie afkomstig uit... Catalonië

De familienaam Serie stamt van het Catalaanse Serra, bergketen. In Catalonië zijn er velen die de naam Serra dragen. Serie treffen we dan weer voor het eerst aan rond het Zuid-Franse Toulouse, wellicht bij nakomelingen van mensen die in de middeleeuwen vanuit Catalonië over de Pyreneeën trekken en zich in Zuid-Frankrijk vestigen. In de loop van de tijd verandert Serra daar in Serie. Ook vandaag nog zijn de meeste Series in en rond Toulouse te vinden.

De Series van de 16de eeuw zijn Franse protestanten, Hugenoten. Ze worden vervolgd. Tegen het einde van de XVIde eeuw vluchten zij Frankrijk uit. Er wordt naar Spanje, Italië, Zwitserland, Duitsland, Engeland en de Lage Landen uitgeweken, waar ze zich integreren. ⁽¹⁾ Een deel van die Series trekken noordwaarts en komen uit aan de Braakman, tegen de Schelde, in Boekhoute, waar ze zich vestigen. Een aantal van hun telgen worden Scheldevisser.

Van voor naar achter allemaal Series: Jules, Emiel (vader van Daniël en Frans uit Heist), Edmond (vader van Frans uit Oostende), achteraan Frans (zoon van Edmond).

Zeebrugge

Wanneer men in de jaren dertig de Braakman, een zijarm van de Schelde, afdicht, kunnen ze in Boekhoute de stroom niet meer op. Ze zien zich genoodzaakt naar andere oorden uit te wijken. Sommigen trekken naar Zeeland, maar het grootste deel vestigt zich in Zeebrugge. Verschillende Series hebben er een schip, andere varen er als matroos. Ik herinner me van die Zeebrugse tak de namen van Staf Serie, Jules, Emiel en mijn grootvader Edmond, vader van Frans en Emiel Serie. Die laatste is de vader van Daniël en Frans uit Heist. Eerstgenoemde Frans is dan weer mijn vader.

Voor het ouderlijk huis in de Pastorijstraat te Zeebrugge (1937). Links Frans Serie, zijn vader Edmond, zijn moeder Clara Hamerlinck, zijn zuster Georgette (moeder van Georges Gevaert die bij kettinghandel Crevits op de Hendrik Baelskaai te Oostende werkt) en een nonkel die geen visser is maar ook uit Boekhoute afkomstig is.

Mijn grootvader Edmond Serie stopt de visserij in 1937 en gaat werken in de vismijn van Zeebrugge waar hij in 1938 op een geroeste nagel trapt en aan tetanus sterft. Mijn vader Frans is op dat moment zestien.

Minder dan twee jaar later brak WO II uit. Op dat moment was mijn vader op zee, aan boord van het schip van Staf Van Waes. Wanneer ze binnenvaren is het Duitse leger al tot 20 kilometer van Zeebrugge genaderd. De mannen halen hun gezin op en varen meteen Zeebrugge weer uit, op vlucht naar Engeland. Jongeling Frans Serie neemt afscheid van zijn moeder en zuster en trekt alleen mee overzee.

Brixham

De kleinste Belgische vissersvaartuigen worden door de Engelse marine naar de monding van de Dart River in Dartmouth gestuurd waar honderden schepen op verdere instructies liggen te wachten. Velen zoeken in het nabijgelegen Brixham een huis. De jonge, alleenstaande mannen vinden onderdak op kamers bij Engelse gezinnen. Frans Serie, zonder familie, zonder geld op zak en minderjarig, wordt naar Londen gestuurd waar hij bij een pleeggezin zijn intrek neemt. In Londen maakt hij de bombardementen mee en helpt er puin ruimen. Na enige tijdje zorgt Frans Rammeloo, vaders beste vriend uit Zeebrugge en ook uit Boekhoute afkomstig, ervoor dat Frans naar daar Brixham kan komen om er de visserij te beoefenen.

In Brixham, Miltonstreet nr. 1 woont het Oostendse vissersgezin van Pierre Barbaix & Maria Kimpe. Pierre gaat er vissen met zijn kustscheepje O 100. Terwijl Maria met haar drie dochters (Rachel, Marie-José, Marguerite) en twee jongere zonen (André en Pierre) de thuiswacht verzorgen, netten breien en het huishouden doen. Maria en Pierre doen nog meer, zij wassen de kleren van zes jonge, alleenstaande Zeebrugse vissers, die in Brixham wonen. Ook Frans Serie vraagt of Maria zijn was wil doen en ze neemt er een zevende bij. Het gezin Barbaix krijgt deze jonge Zeebruggenaaers regelmatig

Zeebrugse vissers, tijdens WO II in de haven van Brixham (1940). Rechts Frans Serie, Frans Rammeloo, Jules Serie en Staf Van Waes.

over de vloer en zo raken Frans Serie en oudste dochter des huizes, Rachel, verliefd op elkaar. Ze trouwen. De eerste twee jaar van de oorlog oefenen de Vlaamse vissers er hun beroep uit maar dan wordt de Royal Navy Section Belge (RNSB) opgericht en moeten zij gaan dienen. Frans Serie en Frans Rammeloo worden kok aan boord van de

Frans Serie (Rechts) en zijn beste vriend Frans Rammeloo, tijdens WO II, met de kepie van kok bij de Royal Navy Section Belge (1943).

1945. Frans Serie krijgt pas zes weken na de geboorte van zijn zoon verlof om vrouw en kind in Brixham te bezoeken.

mijnnevigers van de RNSB. Tussen twee opdrachten in liggen de mijnnevigers van de RNSB voor korte tijd in Britse havens gemeerd. Pas getrouwd spoort de twintigjarige Rachel dwars door Groot Brittannië naar de havens waar Frans verblijft om daar een hotelkamertje te huren. Als Frans vrij krijgt doen ze in die hotelkamertjes wat een normaal koppeltje doet en zo word ik waarschijnlijk in zo'n Britse havenstad verwekt. Ik word op 18 april 1945 geboren. ⁽²⁾

Frans is als kok aan boord maar moeilijk te missen. Hij krijgt geen verlof om Rachel en zijn pas geboren zoon in Brixham te bezoeken. Zes weken later heeft hij nog steeds zijn zoon niet gezien. Frans krijgt het op de heupen. Bij een zoveelste aanvraag pakt hij een mes en bedreigt er zijn overste, commandant Louis Petit-Jean, mee die voor de bedreiging wijkt en Frans verlof geeft. Frans wordt voor zijn opstandige daad niet gestraft, want hij en de Waalse commandant kunnen het goed met elkaar vinden, er ontstaat een vriendschap die ook na de oorlog voortgezet wordt. ⁽³⁾

Oostende

Na de oorlog komt het gezin Pierre Barbaix & Maria Kimpe weer naar Oostende. De familie werd over het Kanaal wel uitgebreid met een schoonzoon, Frans, en een baby, Eddy. ⁽⁴⁾ Frans moet nog een tijdje dienst doen op de mijnenveger en is daardoor al eerder in België, meer bepaald in Antwerpen, om er mijnen in de Schelde op te sporen en te vernietigen. Zo is hij in Antwerpen wanneer er op cinema Rex een vliegende bom valt die veel slachtoffers maakt.

Zoals anderen van bij de RNSB kan Frans na de oorlog de mooiste banen krijgen; zoals schipper van een sleepboot in de haven van Antwerpen. Maar hij wil kustvisser blijven en gaat met vrouw en kind in het grote huis van zijn schoonouders in Oostende wonen.

Na de oorlog monstert Frans aan bij zijn schoonvader Pierre Barbaix en dat doet ook een andere schoonzoon, Constant

1947 — Na de oorlog in Oostende. Frans Serie (rechts) met zijn schoonbroer Constant Wynsberghe. Beiden varen als matroos bij schoonvader Pierre Barbaix op diens kustvaartuigje O 100 'Rachel- Marie José- Marguerite'.

Wynsberghe. Hij is getrouwd met Marguerite Barbaix, de jongste dochter van Pierre. Maurice Brysse, ook een jonge visser, trouwt met dochter Marie-José.

In 1950 koopt Frans Serie zijn eigen vaartuig de O 628 'Victor-Marguerite', die in 1955 de naam 'Eddy' krijgt. Frans wordt tegelijk een van de voorvechters van de kustvisserij en staat o.a. mee aan de wieg van de Rederscentrale. Frans is betrokken bij het bestuur van de coöperatieve SCAP, de verzekering Hulp in Nood en de beroepsverenging Hand in Hand.

Van die laatste vereniging wordt hij uiteindelijk voorzitter, in de Rederscentrale leidt hij de afdeling midden- en westkust en na zijn pensionering wordt hij voorzitter van Hulp in Nood. Wanneer ik twaalf geworden ben stelt mijn vader me voor de keuze: verder studeren of visser worden. De visserijschool wenkt.

In de John Bauwens visserijschool haal ik met de grootste onderscheiding het diploma aspirant schipper. Ik begin als

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35

**BEMA
DOET
HET**

1951 — Eddy, zoon van Frans Serie, als visser gekleed, voor de ouderlijke woning in Oostende aan de Peperbusse, Sint Pieterstraat 1.

vijftienjarige met vader op de O 628 'Eddy' te varen en negen jaar later word ik er zelf de schipper van. Een vijftal jaren later koopt Frans dan de O 142 'Hermes' en ook dat schip ga ik voeren. Moeder Rachel blijft aan de trap vis en garnaal verkopen tot haar vijftigste. Als Frans in 1986 met pensioen gaat neem ik de O 142 over.

Frans Serie overlijdt op 2 februari 2004, na tien jaar vertragende behandeling van een vergevorderde prostaatkanker. Rachel Barbaix overlijdt in het ziekenhuis op 6 december 2011 aan een bacterie, nadat ze nog maar een hartstilstand overleefd had.

De allerlaatste

Na de dood van Frans restten er aan de Vlaamse kust nog vier Series van de uit Boekhoutte afkomstige familie: Walter Serie (Zeebrugge), Daniël (Heist), Frans (Heist) en Eddy (Oostende). Walter Serie was het grootste deel van zijn leven visser, in de jaren zestig ook gedurende enkele jaren caféuitbater. Hij voer als schipper en schipper-reder, er waren twee dochters uit een eerste huwelijk met Nera Van Waes.

Daniël Serie had tien jaar ter visserij gevaren, vervolgens aan de Zeebrugge haven gewerkt en zijn beroepsloopbaan afgesloten

1956 — Skipper Frans Serie in het stuurhuis van zijn kustvaartuig O 628. Matroos Norbert Deprez (rechts) en matroos Maurice Brysse.

1976 — Frans Serie en TV-journalist Omer Grawet zijn al van in 1960 bevriend, een vriendschap die ontstaat wanneer Omer Grawet als TV-reporter voor de BRT meegaat op sprotjacht met de O 628. Ook de echtgenoten kunnen het met elkaar goed vinden. Van l. naar r. ; Omer Grawet, Frans Serie, Rachel Barbaix en mevrouw Grawet-Marcella Michiels. De foto wordt genomen in het buitenhuis van het echtpaar Grawet-Michiels te Dworp.

als vakbondsman. Hij en zijn Schots vrouwtje Deanna bleven kinderloos. Daniël was een Belgisch kampioen Engelse vogelpik en speelde het spel ook op ook internationaal niveau. Op het einde van zijn leven schilderde Daniël tientallen mooie olieverschilderijen, uiteraard visserijaferelen. Frans Serie, de broer van Daniël, voer vanuit Zeebrugge enkele decennia ter visserij, als matroos en als schipper. Net zoals bij zijn vader Emiel en broer Daniël was de boogschutterij niet uit zijn leven weg te denken. Hij werd voorzitter van een boogschuttersgilde uit Knokke-Heist. Ook hij bleef kinderloos.

Ten slotte was er nog ikzelf, zoon van Frans Serie uit Oostende. Ook ik bleef kinderloos.

Tussen 2004 en 2010 overleden achtereenvolgens Frans (83) uit Oostende, Walter (al in de zeventig) uit Zeebrugge, Daniël Serie (nog maar een zestiger) uit Heist en Frans Serie (in de zeventig) uit Heist. Wat van mij de enige overblijvende Serie maakt.

Eddy Serie, Oostende, 12 mei 2013

- (1) Enkele eeuwen later trekken vele Series vanuit Italië, Spanje Engeland en de Lage Landen naar Amerika waar men vandaag duizenden mensen met de naam Serie aantreft. Series nemen deel aan de Amerikaanse burgeroorlog in de 19de eeuw, waar ze langs beide zijden strijden.
- (2) In 2010, een paar jaar voordat mijn moeder overlijdt, vertelt ze mij dat voor het eerst. Zij is dan al 87.
- (3) Wanneer Louis Petit-Jean en zijn vrouw Yvonne begin jaren tachtig uitwijken naar Canada komt het koppel bij ons thuis afscheid nemen. Het is de eerste maal dat de man mij ziet (ik ben dan in de dertig). Hij bekijkt me goed, lacht en ik zie hem denken: dat is dan die kerel waarvoor Frans met een mes achter mij aan heeft gezeten. Tot hun overlijden blijven Louis & Yvonne ons ansichtkaartjes en korte briefjes vanuit Canada sturen.
- (4) Eddy wordt in eerste instantie Edmond gedoopt, maar nadat een tante zegt dat ze hem heel zijn leven Mong zullen noemen, verandert men dat in het Amerikaans klinkende Eddy. Tijdens de oorlog is het een populaire naam want Engeland zit vol met Amerikanen die Eddy heten.

1983 — Voorstelling in de John Bauwens Visserijschool van 'Nachten op Zee', het boek waarin Eddy Serie zijn vissersleven beschrijft. Van l. naar r. ; Frans Serie, Eddy en Jean-Pierre Wynsberghe, een neef van Eddy, zoon van Constant Wynsberghe.